

HET HUIS VAN DE HEILIGE GEEST AFGEBRAND

Op 10 augustus 1780 woedde in Gemert een grote brand, die tal van huizen vergde. Ook het Gemertse gasthuis, in die tijd ook wel "het Geefhuis" of "het huis van den Heilige Geest" geheten, werd een prooi van de vlammen (1).

De dorpsbranden van 10 augustus 1780 en 28 juni 1785 hebben in Gemert veel armoede teweeggebracht. Het was een schrale troost, dat de wederopbouw ook wel wat werk met zich bracht. Vooral in de bouw was er natuurlijk werk genoeg. Eén van de panden die opnieuw zou worden opgetrokken was het Gemertse gasthuis. De pastoor en de armemeesters (de H. Geestmeesters van Gemert) hadden het voornemen "de huizinge van den Heilige Geest" middels een onderhandse overeenkomst te gunnen aan "vreemde metselaers van Helmont". Daarmede haalden zij zich het ongenoegen van de Gemertse bouwvakkers op de hals.

De Gemertse meester-metselaars wendden zich in een schrijven tot de Landkommandeur van de Balijsche Alde-Biezen om gedaan te krijgen dat de "Hoogwaerde Excellentie" zou voorschrijven dat bij een aanbesteding in Gemert de ingezetene meesters de voorkeur zouden hebben. Zij pleitten er voor dat de wederopbouw van het Heilige Geesthuis "publiek en voor alle man" aan de minst aannemende gegund zou worden.

Wanneer de landkommandeur dat zou bewerkstelligen beloofden de Gemertse metselaars (t.w. Lambert Hendrik Schepersz, Jan van de Rijdt en Gerdt van de Rijdt) dat zij zouden bidden dat de Landkommandeur en zijn regering een lang leven beschoren mocht zijn.

Peter van den Elsen

(1) Rijksarchief 's-Hertogenbosch - Kommanderij Archief van de Duitse Orde Gemert, Inv. nr. Hfdst. IX 2a nr.52;
Ad Otten, Honderd Jaar Bejaardenzorg - Bijdr. tot de Geschiedenis van Gemert, nr.1, blz. 7 t/m.14.

